

הנחיות לטיפולים לשבירת התרדמה בגפן בעזרת קלציום ציאנאמיד

קימלמן רולנד, רכז מקצועי ראשי של ענף הגפן במשרד החקלאות שה"מ.

בהתייעצות עם צבי ברנשטיין מועדת הניסויים בעמק הירדן

יאיר שולמן, המחלקה לזית וגפן במכון וולקני

החומר

CeCN_2 , אבקה שחורה ששמשה בעבר דשן חנקני, מכילה נוסף לקלציום ציאנאמיד גם חומרים אנרטיים, בחלקם בלתי מסיסים.

האלוזודף, נוזל המכיל 50% חומר פעיל H_2CN_2 , נמצא בניסויים דומה בפעולתו לקלציום ציאנאמיד ואף עולה עליו.

האלוזודף טרם אושר לשימוש על ידי האגף להגנת הצומח.

ריכוזים

הקלציום ציאנאמיד מומלץ לשימוש בריכוז 10%. האלוזודף (רק לאחר האישור של האגף להגנת הצומח) ניתן לרסס בריכוז של 4%.

צורת הטיפול

את הטיפול יש לבצע מיד אחרי הזמירה. מכסים היטב בתמיסה את הסעיפים, הפקעים, זמורות הפרי ופצעי הזמירה בעזרת מברשת או ספוג מודבק לכפפת גומי. החומר נוטה לשקוע, לכן צריך לערבבו לעתים קרובות. את האלוזודף ניתן לרסס.

משטח

בהכנת התמיסה יש להוסיף משטח טריטון X100 בריכוז 0.05% כאשר מורחים את חלקי הגפן ובריכוז 0.02% כאשר מרססים אותו.

אמצעי זהירות

יש לאחוז באמצעי זהירות כמקובל לגבי חומרי ההדברה. נוסף לכך יש להיזהר ממגע החומר בעור עקב יכולתו לגרום צריבות. חובה להשתמש בכפפות ולכסות חלקי גוף גלויים. אלכוהול במגע או בשתיה מגביר פעילות החומר.

בטיפול ציאנאמיד ניתן להשיג בלוב מלא יותר, אחידות גדולה יותר והקדמות בלוב אשר בתנאים מסוימים יכול להביא גם להבכרה בהבשלה. בטיפולים הניתנים מוקדם ממועד הזמירה האופטימלי ניתן להשיג הבכרה ובאלה הניתנים במועד הזמירה משיגים בעיקר בלוב מלא ואחיד יותר.

שיפור ההתעוררות

כאשר הטיפול בקלציום ציאנאמיד נעשה במועד האופטימלי של הזמירה ניתן לשפר במידה גדולה את אחוז ואחידות הבלוב, גם של זנים הנזמרים עם זמורות פרי ארוכות.

הקדמת בלוב והבכרה

באמצעות זמירה וטיפול בקלציום ציאנאמיד, הנעשים מוקדם ממועד הזמירה האופטימלי, ניתן לקבל הקדמת בלוב והבשלה מוקדמת יותר. אך קיים חשש לחוסר אחידות בבלוב, הקטנת אחוז הבלוב וגם הקטנת היבול, בעיקר בזנים דן בן חנה ותמר בירות. הבלוב הבלתי אחיד עשוי לגרום לצמיחה בלתי מאוזנת ולבעיות של ניוון נקודות צמיחה.

במידה והתנאים האקלימיים מבטיחים שבירה טובה של התרדמה אין לצפות לתועלת רבה מטיפולי הקלציום ציאנאמיד, בעיקר בזנים מבכירים.

בלבוב מוקדם (לפני תחילת פברואר ועד אמצעו, בהתאם לאזור), קיימת סכנה של נזק לגידול הצעיר בעקבות תנאי אקלים קשים כמו סופות, קרה וברד.